

redskaber, Symaskiner eller deslige, at forskaffe sig disse paa rimelige og humane Afbetalingsvilkaar. Det gælder derfor, naar man vil lovgive paa dette Omraade, om at beskytte Køberne mod Misbrug fra Forretningsmænd af den førnævnte Art, men samtidig ikke at lægge unødvendige Hindringer i Vejen for Forretninger af den sidstnævnte Art.

Ved det Lovforslag, jeg herved har den Ære at fremsætte, er det formentlig lykkedes at fyldestgøre begge disse Hensyn. Forslaget lægger det Princip til Grund, at Sælgeren, naar han paa Grund af Køberens Misligholdelse tager Tingen tilbage, skal — i Modsætning til Forslaget i 1895, der stillede Sælgeren, naar han tog det solgte tilbage, som om Handelen var ophævet — stilles, som om Handelen er opfyldt. Der skal, naar Sælgeren paa Grund af Misligholdelse tager Tingen tilbage, finde en Opgørelse Sted, hvorved Sælgeren skal have det betingede Vederlag med Fradrag af den tilbagetagne Tings Værdi, men ikke mere, og saaledes, at der, naar Afbetalingsprisen har været urimelig høj i Forhold til Tingens Værdi, ved Beregningen af Sælgerens Tilgodehavende i Stedet for den opskruede Pris lægges en rimelig Afbetalingspris til Grund. Man har med andre Ord søgt at begrænse Sælgerens Avance til en passende Handelsavance, men har paa den anden Side ikke ment det rigtigt at berøve ham denne. Derved vilde det jo blive for vanskeligt for ham overhovedet at drive sin Forretning.

Lovforslaget er blevet til efter Forhandlinger med Formanden for Studentersamfundets Retshjælp, Byfogeden i København og forskellige Repræsentanter for saavel Sælgere som Købere paa Afbetaling, der i det hele har kunnet slutte sig til Udkastet.

Med Hensyn til Lovforslagets nærmere Regler skal jeg tillade mig at bemærke følgende: Ifølge § 1 er Reglerne begrænsede til at gælde Køb af Løsøre, og ifølge samme Paragraf kommer Loven ikke til Anvendelse, naar Summen af alle Afdragene overstiger 3,000 Kr. Det er altsaa kun de smaa Retshandeler om indtil 3,000 Kr., det drejer sig om. Der forekommer ganske vist ikke ualmindeligt Afbetalingshandeler, hvor Købesummen er større. Naar man imidlertid mener det nødvendigt at give særlige Beskyttelsesregler for Køberne ved Afbetalingshandeler, gælder dette navnlig ved Smaahandeler, hvor Køberne paa Grund af sine pekuniære og sociale Forhold ikke er tilstrækkelig i

Stand til selv paa betryggende Maade at varetage sine Interesser. I Sverige er man gaaet samme Vej som her, medens man i den tilsvarende norske Lov har forhøjet Grænsen fra 3,000 Kr. til 6,000 Kr. Hertil synes der dog ikke tilstrækkelig Grund, saa meget mere som der i §§ 36 og 37 i det samtidig Landstinget forelagte Forslag til Lov om Aftaler og andre Retshandeler paa Formuerettens Omraade gives Køberne i de Afbetalingshandeler, der ikke falder ind under det her fremsatte Lovforslag, en Beskyttelse mod nogle af de mest graverende Misbrug, nemlig naar man har misbrugt en Indflydelse, man havde paa Køberen, eller man har misbrugt hans Letsindighed, Nød, Uerfarenhed eller lignende.

Til Beskyttelse af Køberen er det i § 2 bestemt, at Sælgeren ikke kan tage Tingen tilbage, blot fordi et Afdrag ikke betales i rette Tid. Dette kan først ske, naar Køberen er udeblevet med et Afdrag i 14 Dage efter dets Forfaldstid, og det skyldige Beløb udgør enten mindst en Tiendedel af Afbetalingsprisen eller, sammenlagt med andre ubetalte, tidligere forfaldne Afdrag, mindst en Tyvendedel deraf. Det er tilsyneladende en ret mærkelig Regel, at for at Retshandelen kan gaa tilbage, naar man kun skylder eet Afdrag, skal dette Afdrag beløbe sig til mindst en Tiendedel af det hele, men hvis man skylder flere Afdrag, kan Retshandelen allerede kræves ophævet, naar man kun skylder en Tyvendedel. Men Tanken er ganske fin. Tanken er den, at naar man er udeblevet med flere Afdrag i Træk, har man derved vist en Uetterrettelighed overfor sin Sælger, saa denne maa have et rimeligt Krav paa, at Retshandelen gaar tilbage, selv om den samlede Sum af de skyldige Afdrag er mindre end det, der maatte kræves, naar det er det første Afdrags Udeblivelse, som forvolder, at Retshandelen maa gaa tilbage. Jeg tror, at denne Tanke er fuldkommen rigtig.

I §§ 3—7 gives Regler om, hvorledes der skal forholdes, naar Sælgeren vil tage Tingen tilbage, og navnlig om den før omtalte Opgørelse mellem Parterne. Som en ny og formentlig praktisk Regel skal jeg fremhæve Bestemmelsen i § 7, hvorefter Køberen, naar flere Ting er solgte paa Afbetaling ved samme Aftale, og Sælgeren fremsætter Krav om at tage dem tilbage, skal Køberen have Ret til at udtage af Tingene nogle enkelte, som det er ham mest magtpaaliggende at beholde, for saa vidt deres Værdi er betalt ved de